

λιότερα, οι γυναίκες έφτιαχναν με αυτά φυλακτά για τους ναυτικούς, ενώ ορισμένοι τα χρησιμοποιούσαν και σαν γιαιτρικό για τον πονοκέφαλο. Στην περιφορά του Επιταφίου προπορεύεται η μπάντα ή η χορωδία και παίζει πένθιμα εμβατήρια, ακολουθούν οι ιεροψάλτες, ο κλήρος, οι μυροφόρες, τα εξαπτέρυγα, πρόσκοποι και οι πιστοί που ψέλνουν καθόλη τη διάρκεια της ληναίας. Σε όλη τη διαδρομή οι πιστοί ραίνουν τον επιτάφιο με λουλούδια και αρώματα, κρατώντας αναμμένα κεριά.

ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

Το Μεγάλο Σάββατο οι πιστοί προετοιμάζονται για το χαρμόσυνο μήνυμα της Ανάστασης. Το βράδυ της ίδιας ημέρας ο ιερέας φωνάζει το «Χριστός Ανέστη!». Οι λαογράφοι και εθνολόγοι συσχετίζουν το στοιχείο των θορύβων (βεγγαλικά κ.α.) κατά την Ανάσταση με τη διαδεδομένη δοξασία ότι τα βλαβερά και εχθρικά πνεύματα διώχνονται με εκφοβιστικούς κρότους.

Ένα από τα βασικότερα τελετουργικά στοιχεία της Ανάστασης είναι το αναστάσιμο Φως, με κορυφαία στιγμή την πρόσκληση του ιερέα «Δεύτε λάβετε

Φως». Το Φως αυτό οι πιστοί το μεταφέρουν στα σπίτια τους. Μπαίνοντας «σταυρώνουν» πρώτα το ανώφλι της εξώπορτας, ενώ παλαιότερα ανανέωναν και το φως του καντηλιού ή ακόμη μετέδιδαν το καινούργιο φως στα στεία ζώα και τα άκαρπα δέντρα, για να τους εξασφαλίσουν γονιμότητα.

Αρκετά διαδομένη κατά το παρελθόν ήταν η αναπαράσταση της σκηνής των «κεκλεισμένων θυρών». Μπροστά στην πόρτα της εκκλησίας, όταν επέστρεφε η πομπή με τα αναμμένα κεριά της Ανάστασης, ο ιερέας που παρίστανε το Χριστό, ενώπιον των πυλών της Κόλασης, έψελνε τους διαλογικούς στίχους 7-10 του ΚΓ΄ ψαλμού του Δαβίδ «Αρατε πύλας οι άρχοντες υμών και επάρθητε πύλαι αιώνιοι και εισελεύσεται ο Βασιλεύς της δόξης». Ο διάκος από μέσα, που παρίστανε το διάβολο, προσπα-

θούσε να εμποδίσει την είσοδο. Τελικά ο ιερέας έσπρωχνε ορμητικά, άνοιγε τη θύρα και έμπαινε μέσα ως ο λυτρωτής των αμαρτωλών. Τέλος, μετά τη «δεύτερη» Ανάσταση, ακολουθούσε λιτανεία των εικόνων και χορός, τον οποίο, όχι σπάνια, έσερνε πρώτος ο ιερέας της ενορίας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Σε πολλές περιοχές της βόρειας Ελλάδας την Κυριακή του Πάσχα έριχναν στη φωτιά το ομοίωμα του Ιούδα ή του Οβριού. Το έθιμο, που απαντάται ακόμη και σήμερα σε ορισμένες περιοχές, αποτελεί ένδειξη αγανάκτησης των πιστών για την πράξη προδοσίας του Ιούδα.

Πάντως, ελληνικό Πάσχα χωρίς τον παραδοσιακό οβελία δεν νοείται. Στα χωριά η σφαγή του οβελία ακολουθεί συγκεκριμένο τελετουργικό, συμβολίζοντας τη θυσία του Χριστού. Στις ορεινές μάλιστα περιοχές της βόρειας Ελλάδας οι άνθρωποι εξακολουθούν να πιστεύουν ότι το πασχαλινό αρνί διαθέτει προφητικές δυνάμεις. Έτσι, οι χωρικοί - και ιδιαίτερα οι βοσκοί - επιδίδονται στην «ωμοπλατοσκοπία», προφητεύοντας το μέλλον με «οδηγό» την πλάτη του σφάγιου.

Τα έθιμα της Πασχαλιάς

Το Πάσχα, η μεγαλύτερη γιορτή της χριστιανοσύνης γιορτάζεται με έντονο το χρώμα της παράδοσης. Από τα πασχαλινά έθιμα πέραν του παραδοσιακού οβελία και των άλλων γνωστών που επιβάλλει η μέρα, στην περιοχή Πλαστήρα ξεχωρίζουν τα εξής έθιμα:

ΤΟ ΚΑΨΙΜΟ ΤΟΥ ΑΦΑΝΟΥ

Το βράδυ της Ανάστασης και την ώρα που ο παπάς δίνει το Άγιο φως, οι νέοι του χωριού βάζουν φωτιά στον «αφανό», το ομοίωμα του Ιούδα, μια μεγάλη θημωνιά με κέδρα, και ψέλνουν το «Χριστός Ανέστη». Το έθιμο που συμβολίζει την ανάσταση και ανάληψη του Χριστού στον ουρανό, παραμένει ζωντανό στα χωριά Μορφοβούνι-Μεσσηνικόλα-Κρουονέρι, κλπ.

Ο ΔΙΠΛΟΣ ΧΟΡΟΣ Το απόγευμα της Κυριακής της Λαμπρής, μετά τον εσπερινό της αγάπης, οι κάτοικοι του χωριού σχηματίζουν τέσσερις χορούς, δύο οι γυναίκες

και δύο οι άνδρες. Πρώτος σέρνει το χορό ο παπάς της ενορίας, ενώ οι χορευτές τραγουδούν ένα ειδικό αναστάσιμο τραγούδι, το «Σήμερα Χριστός Ανέστη». Κατά τη διάρκεια του χωριού μετά οι δύο κύκλοι των ανδρών και των γυναικών γίνονται ένας καθώς οι χορευτές σταυρωτά «διπλώνουν» το χορό και μετά τον ξεδιπλώνουν. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτών των χορών, οι συμμετέχοντες τραγουδούν οι ίδιοι. Μετά ακολουθεί χορός με παραδοσιακές ορχήστρες.

ΤΑ ΣΙΓΝΑ Είναι καθαρά θρησκευτικό έθιμο κατά το οποίο την δεύτερη μέρα του Πάσχα, μετά τη λειτουργία, σχηματίζεται πομπή με τα λάβαρα, τις εικόνες, τα εξαπτέρυγα, τον ιερέα και τους ψάλτες, και ακολουθούν οι πιστοί με τις λαμπάδες. Η πομπή κάνει τον κύκλο του χωριού ψέλνοντας εν χορώ το «Χριστός Ανέστη», ενώ στις εισόδους του χωριού ψάλλονται δεήσεις. Έτσι ξορκίζουν το κακό.

Experience seafood at its best

**ΤΟ ΜΑΓΑΖΙ ΤΩΡΑ
ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΕΡΙΑ**

Οι νέοι ιδιοκτήτες είναι οι:
Τζιμ Δούκας, Τζων Μερτζανάκης,
Κων Δούκας και Τζων Χρυσάφης

MUSUMECI
Seafoods

**φρεσκότατα ψάρια
και θαλασσινά κάθε μέρα**

SYDNEY FISH MARKETS PYRMONT

Shop 20, Bank Str., Pyrmont NSW 2009 • Tel. (02) 9660 0866 • Fax (02) 9552 2015

www.musumeciseafoods.com.au